

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИНИН
ТАБИГЫЙ РЕСУРСТАР БОРБОРУНУН ПАСПОРТУ

1. Жалпы маалымат

№	Көрсөткүч	Маалымат
1	Толук аталышы	Ош мамлекеттик университетинин Табигый ресурстар борбору
2	Кыскартылган аталышы	Табигый ресурстарды изилдөө борбору
3	Англисче аталышы	Natural Resources Research Center of Osh State University
4	Уюштуруучусу	Ош мамлекеттик университети
5	Түзүлгөн жылы	2021-жыл, ноябрь
6	Уюштуруучулук негиз	ОшМУнун ректорунун буйругу менен түзүлгөн
7	Башкы багыты	Табигый ресурстарды комплекстүү илимий изилдөө, мониторингдөө, коргоо жана рационалдуу пайдалануу
8	Аймактык багыты	Кыргызстандын түштүк аймагы
9	Жайгашкан жери	Ош шаары, Ош мамлекеттик университети

Расмий маалымат боюнча борбордун кызматкерлеринин курамы: директор **Эркебаев Т.К.**, башкы илимий кызматкер **Кенжаев И.Г.**, улук илимий кызматкер **Абдуллаева Ж.Д.**

2. Борбордун негизги максаты

Кыргызстандын түштүк аймагындагы табигый ресурстарды заманбап илимий усулдардын негизинде ар тараптуу изилдөө, алардын азыркы абалын баалоо, потенциалдык мүмкүнчүлүктөрүн аныктоо, коргоо жана натыйжалуу, рационалдуу пайдалануунун илимий-практикалык жолдорун иштеп чыгуу.

3. Негизги милдеттери

1. Табигый ресурстардын абалын комплекстүү изилдөө жана мониторинг жүргүзүү.
2. Биологиялык, минералдык, суу, топурак жана башка жаратылыш ресурстарын изилдөө.
3. Табигый ресурстарды коргоо жана туруктуу пайдалануу боюнча илимий сунуштарды иштеп чыгуу.
4. Экологиялык көйгөйлөрдү илимий негизде изилдөө.
5. Табигый ресурстардын потенциалын аныктоо жана практикалык пайдалануу мүмкүнчүлүктөрүн баалоо.
6. Инновациялык технологияларды илимий изилдөөлөргө киргизүү.
7. Илимий долбоорлорду даярдоо жана ишке ашыруу.
8. Ата мекендик жана эл аралык гранттык долбоорлорго катышуу.
9. Илимий макалаларды даярдоо жана Scopus, РИНЦ жана башка индекстелген илимий басылмаларда жарыялоо боюнча консультация берүү.
10. Илимий-изилдөөчүлүк жана өндүрүштүк уюмдар менен кызматташтыкты өнүктүрүү.
11. Студенттерди, магистранттарды жана докторанттарды илимий изилдөөлөргө тартуу.

4. Илимий-изилдөө багыттары

4.1. Биологиялык ресурстар

- өсүмдүктөр дүйнөсүн изилдөө;
- сейрек кездешүүчү жана пайдалуу өсүмдүктөрдү изилдөө;
- өсүмдүктөрдүн биоморфологиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүн аныктоо;
- биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо.

4.2. Экологиялык изилдөөлөр

- айлана-чөйрөнүн абалын баалоо;
- антропогендик факторлордун таасирин изилдөө;
- экологиялык мониторинг;
- булгануунун деңгээлин аныктоо.

4.3. Суу ресурстары

- жер үстүндөгү жана жер алдындагы суулардын абалын изилдөө;
- суунун сапатын баалоо;
- суу ресурстарын рационалдуу пайдалануу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу.

4.4. Топурак жана агроэкология

- топурактын химиялык жана физикалык касиеттерин изилдөө;
- оор металлдар жана башка булгоочу заттар менен булганууну баалоо;
- айыл чарбасында ресурстарды үнөмдөөчү технологияларды изилдөө.

4.5. Минералдык жана башка табигый ресурстар

- аймактын минералдык ресурстарынын потенциалын изилдөө;
- табигый чийки заттарды кайра иштетүү мүмкүнчүлүктөрүн аныктоо;
- ресурстарды инновациялык технологиялар менен пайдалануу.

4.6. Нанотехнология жана функционалдык материалдар

- наноматериалдарды синтездөө жана изилдөө;
- суу тазалоого арналган наноматериалдар;
- сорбенттер;
- нанокөмпозиттер;
- наносенсорлор;
- экологиялык жана айыл чарба багытындагы функционалдык материалдар.

Бул багытты борбордун учурдагы илимий потенциалы менен айкалыштырып, **нанотехнология + табигый ресурстар + экология + коммерциялаштыруу** багытында өнүктүрүүгө болот.

5. Илимий-инновациялык ишмердик

Борбор төмөнкү иштерди жүргүзүүгө багытталат:

- илимий долбоорлорду иштеп чыгуу;

- гранттык конкурстарга катышуу;
- илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү;
- эксперименталдык үлгүлөрдү даярдоо;
- патенттик изилдөөлөрдү жүргүзүү;
- интеллектуалдык менчик объекттерин түзүү;
- технологияларды коммерциялаштыруу;
- стартап-долбоорлорду даярдоо;
- өнөр жай жана айыл чарба ишканалары менен кызматташуу.

7. Негизги өнөктөштөр

- Ош мамлекеттик университетинин институттары жана факультеттери;
- Кыргыз Республикасынын илимий-изилдөө мекемелери;
- жогорку окуу жайлары;
- мамлекеттик органдар;
- айыл чарба жана өнөр жай ишканалары;
- экологиялык уюмдар;
- эл аралык илимий жана билим берүү уюмдары;
- инновациялык компаниялар жана стартаптар.

8. 2026–2030-жылдарга өнүгүү максаттары

1. Табигый ресурстарды изилдөө боюнча заманбап лабораториялык базаны түзүү.
2. Эл аралык илимий долбоорлордун санын көбөйтүү.
3. Scopus/WoS жана башка маалымат базаларында индекстелген журналдарда публикацияларды көбөйтүү.
4. Патенттерди жана пайдалуу моделдерди даярдоо.
5. Нанотехнология жана экология багытында жаңы материалдарды иштеп чыгуу.
6. Илимий иштеп чыгууларды коммерциялаштыруу.
7. Студенттерди жана жаш окумуштууларды илимий иштерге тартуу.
8. Эл аралык илимий борборлор жана өнөктөш университеттер менен биргелешкен долбоорлорду ишке ашыруу.

9. 2025-жылдагы маанилүү долбоор

Расмий маалыматта Табигый ресурстар борбору ОшМУнун колдоосу менен робототехника окуу борборунун имаратынын чатырына **60 кВт кубаттуулуктагы гибридик күн станциясын** курууга катышканы көрсөтүлгөн. Ошондой эле төрт кызматкер күн энергия станцияларын куруу боюнча окуудан жана практикадан өтүп, сертификат алышкан.

10. 2026-2027 жылдагы күтүлүүчү натыйжалар

Долбоордун аталышы: “Дарак өсүмдүктөрүнүн санитардык–гигиеналык касиеттеринин негизинде жашылдандыруу деңгээлин баалоо шкаласын иштеп чыгуу (Ош шаарынын мисалында)”

- табигый ресурстарды изилдөө боюнча бирдиктүү илимий база түзүлөт;
- жаңы илимий долбоорлор иштелип чыгат;
- илимий публикациялардын саны өсөт;
- патенттер жана инновациялык иштеп чыгуулар пайда болот;
- табигый ресурстарды натыйжалуу пайдалануу боюнча практикалык сунуштар берилет;
- жаш изилдөөчүлөрдүн илимий потенциалы жогорулайт;

- университет–илим–өндүрүш байланышы бекемделет;
- жаңы технологияларды коммерциялаштыруу мүмкүнчүлүктөрү кеңейтилет.